

21/ Dnes vzhľadom na „pixel-techniku“, kde je možná ľubovoľná manipulácia dokumentárnych obrazov, dokonca principiálne fotorealistické zobrazenie vymyslených obrazov, reaguje umelecká fotografia na túto delegimitáciu svojej tradičnej úlohy tým, že odstupuje od realizmu zobrazenia, teda od všetkých dokumentárnych nárokov alebo sugescií a vytvára materiálne obrazy, na ktoré sa má pozeráť ako na autonómne diela a tak sa majú aj hodnotiť (por. Florian Rötzer: *Ästhetische Herausforderungen von Cyberspace*, s. 39). Treba zohľadniť aj nasledujúci zaujímavý jav: keď sa presadila televízia, prevzalo náhle maliarstvo – vo fotorealizme – opäť úlohu reprodukcie skutočnosti, vernej realite, ktorú mu predtým odňala fotografia, no tým, že sa fotografické princípy rozplynuli v médiu televízie, stratili sa z fotografie, a tak sa opäť stali takmer slobodnými.

22/ Napríklad A. Michael Noll v roku 1965 vytvoril počítačovou novú interpretáciu Mondrianovej „Kompozície s čiarami“ a oddelil kópie od originálu a elektronickej variácie. Dospel k pozoruhodnému výsledku: len 28 percent expertov (spolupracovníkov Bellových laboratórií) bolo schopných identifikovať obraz generovaný počítačom. A výsledok potešiteľný pre Nolla : 59 percent uprednostnilo verziu vygenerovanú počítačom.

23/ Kriticky sa vyjadruje napríklad aj Frieder Nake: „Počítačové umenie je technicky také fascinujúce, pretože je tematicky také nudné... Tematická pustota, nuda ho núti priamo k technickému perfekcionizmu.“ (Frieder Nake: *Künstliche Kunst. In der Welt der Berechenbarkeit.* – In: *Kunstforum*, Bd. 98, Jan./Febr. 1989, s. 85-94, pozri s. 91)

24/ Nam June Paik : *Werke 1946-1976*, Kolín 1980 (2. Aufl.), s. 89.

25/ Heinz von Foester označil knihu za „úžinu ľudskej komunikácie“ (Heinz von Foester: *Sicht und Einsicht*. Braunschweig 1985, s.62). Hypertext evidentne v najvyššej miere spĺňa dezideráty moderného alebo postmoderného písania, ako ich sformulovali Derrida, Deleuze a Guattari.

26/ *La Femme 100 Têtes*. Paríž 1929, *Une Semaine de Bonté*. Paríž 1934.
27/ Max Ernst: *Écritures*. Paríž 1970, s. 253.

28/ Wibke von Bonin: *Vom Künstlerfilm zum Videoclip.* – In: *Die Aktualität des Ästhetischen*, s. 169-191, pozri s. 170.

29/ Nie náhodou bol podľa neho

nazvaný prestížny časopis pre umenie elektronických médií.

30/ Por. Wolfgang Welsch: *Gegenwartskunst im öffentlichen Raum – Augenweide oder Ärgernis?* – In: *Kunstforum International*, Bd. 118, 1992, s. 318-320.

31/ Botho Strauß: *Paare, Passanten*. Mníchov 1981, s.113.